

МРЕЖАТА СОЛВИТ ЗА РАЗРЕШАВАНЕ НА ПРЕЗГРАНИЧНИ ПРОБЛЕМИ ВЪВ ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР КАТО МЕХАНИЗЪМ ЗА ПО-УСПЕШНО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ КАТО ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Христиана Грозданова

Вътрешният пазар е един от важните резултати от интеграцията на народите на Европа в процеса на изграждане на единен Съюз. Той обединява пазарите на всички държави членки, включително Норвегия, Исландия и Лихтенщайн, и представлява общо пространство, обезпечавашо свободното движение на стоки, хора, услуги и капитали. Осигуряването на безпроблемното функциониране на вътрешния пазар не би било възможно предвид обема от законодателство в тази област, което всяка държава членка трябва не само да въведе, но и реално да прилага ежедневно.

Цел на настоящата статия е да представи механизма за разрешаване на презгранични проблеми в областта на вътрешния пазар, възникнали от неправилното прилагане на законодателството на ЕС пред неговите преки “ползватели” – гражданите и предприятията. Изложението е представено в няколко части, които анализират същността и структурата на мрежата, както и начина ѝ на функциониране от гледна точка на по-успешното изпълнение на задълженията на Република България като държава членка на Европейския съюз.

Вътрешният пазар като източник на права

Договорът за създаване на Европейската общност (ДЕО) съдържа разпоредби, които определят краен срок 31 декември 1992 г. за предприемане на мерки за постепенно изграждане на вътрешен пазар. В договора е записано и определението за “вътрешен пазар”, според което той обхваща пространство без вътрешни граници, където е осигурено свободното движение на стоки, хора, услуги и капитали. С други думи, вътрешният пазар е средство, способстващо премахването на контрола по вътрешните граници между държавите членки за сметка на засилване на контрола по външните граници на Европейския съюз и забрана на всякакви ограничения пред четирите свободи на движение. Идеята за вътрешния пазар намира своето продължение и в чл. 2, пар. 2 на Договора от Лисабон, където е записано, че Съюзът предоставя на своите граждани пространство на свобода, сигурност и правосъдие без вътрешни граници, в което е

гарантирано свободното движение на хора в съчетание с подходящи мерки по отношение на контрола на външните граници, убежището, имиграцията, както и предотвратяването и борбата с престъпността.

През юни 1997 г. на срещата на Европейския съвет в Амстердам държавните глави и правителствените ръководители на държавите членки приемат План за действие за вътрешния пазар за периода 1997 – 1999 г., чиято основна задача е да посрещне предизвикателствата в неговото изграждане и реално да предостави повече възможности на гражданите и предприятията. В Плана за действие се посочват четири стратегически цели:

1. **въвеждане на по-ефективни правила**, което да бъде постигнато посредством опростяването на правилата както на ниво Европейски съюз, така и на ниво държава членка;
2. **справяне с основните и ключови проблеми** във вътрешния пазар, а именно митническите бариери и неконкурентноспособните практики;
3. **премахване на секторните пречки пред интеграцията на пазара**, което може да бъде постигнато не само посредством нови законодателни правила, но и чрез промяна на отношението на националните органи към вътрешния пазар;
4. **предоставяне на вътрешния пазар в полза на всички граждани**, или гражданите да знаят за своите права и да могат бързо да отправят колективни иски, когато същите са нарушени.

Планът за действие за вътрешния пазар разпознава държавите членки като основни отговорници за прилагане на правилата на ЕС, както и голямото предизвикателство към тях – прилагането на законодателството в практиката. Задача на Европейската комисия е да действа в защита на интересите на Съюза и да следи за спазването от държавите членки на разпоредбите на Договорите и на приетото вторично законодателство. На основание чл. 258 от Договора от Лисабон (чл. 226 от ДЕО) Европейската комисия има изключителното право да прецени дали да започне *процедура за нарушение за неизпълнение на задълженията* (т. нар. "*infringement procedure*"), произтичащо от правото на Европейския съюз. Съгласно процедурата, ако Комисията установи, че дадена държава членка не е изпълнила свое задължение, тя може да прикани държавата да поправи това свое действие посредством изпращането на мотивирано становище. Ако държавата членка не се съобрази с полученото становище, Европейската комисия може да сезира Съда на Европейския съюз. При процедури за нарушение, при които държавата членка не взема предвид решенията на Съда на ЕС, могат да бъдат наложени и финансови санкции, като техният размер се определя от Европейската комисия.

Трябва да се отбележи, че процедурата по чл. 258 няма наказателен характер и има за задача да мотивира държавите членки да изпълнят своите задължения доброволно. Крайната цел е осигуряване на еднаквото прилагане на едни и същи правила на територията на целия Европейски съюз, а не санкциониране на отделни държави членки. Ето защо право да сезират Съда на ЕС за неизпълнение на задълженията имат и самите държави членки, които могат да подават искове една срещу друга (чл. 259 от Договора от Лисабон). Разбира се процедурата отново минава през Европейската комисия. Тя издава мотивирано становище до съответната държава членка, която има право на отговор.

Прегледът на практиката показва, че Европейската комисия се стреми да разрешава тези случаи на неприлагане или неправилно прилагане на законодателството на най-ранен етап. За това е създадена т. нар. информационна фаза на процедурата за нарушение, която няма правна регламентация в Договорите. Информационната фаза дава възможност за предварително информиране за намеренията на Комисията, при което държавата членка е в състояние да предприеме необходимите мерки за предотвратяване на започване на процедура по чл. 258 от Договора от Лисабон.

Под “неизпълнение на задълженията” се има предвид действие или бездействие на националните органи на държава членка на централно, регионално или местно ниво и в зависимост от актовете, до които се отнася, може да бъде:

- за липса за уведомяване на Европейската комисия за националните изпълнителни мерки за въвеждане на директиви;
- за липса на съответствие на националните мерки (закони, наредби и др.) с директивите, които въвеждат (т.е. неправилно въвеждане);
- за неприлагане или лошо прилагане на коректно въведени директиви в националното законодателство, на първичното законодателство (договорите) и на вторичното законодателство с директно приложение (регламенти или решения).

Възможността Европейската комисия да следи за спазването на изпълнението на задълженията от държавите членки и да предприема действия по тяхното отстраняване е от изключително значение за прилагане в практиката на правилата, одобрени на ниво Европейски съюз. В ежедневието стриктната правна рамка на законодателството на ЕС не винаги може да обезпечи пълноценното функциониране на вътрешния пазар, което често бива нарушавано при осъществяване на многобройни ежедневни презгранични преминавания. На свой ред затрудненията в дейността на вътрешния пазар рефлектират в най-голяма степен върху гражданите и предприятията т.е. върху онези, заради които той е създаден. В повечето случаи като основни пречки за успешното и безпроблемно

функциониране на вътрешния пазар се оказва именно непълното или неточно въвеждане на законодателството на Европейския съюз от държавите членки и оттук – несъответствието, което възниква между тях. В резултат поставената цел (правенето на бизнес, движението, работата или ученето в пространството на Съюза без вътрешни граници) да бъде толкова лесна, колкото и в отделната държава членка, не е напълно постигната.

Създаване на механизъм за презгранична защита

Едно от ключовите действия, залегнали в Плана за действие от 1997 - 1999 г., е *установяване на рамка за правоприлагане и разрешаване на въпроси*. С цел стриктно прилагане на правилата на ЕС в практиката и бързи, финансово незадължаващи разрешения, всяка държава членка трябва да създаде по един координационен център и контактни точки.

Задача на координационния център е улесняване на контактите между правоприлагащите органи на отделните държави членки и осигуряване на решение на проблемите, възникнали пред другите държави членки или пред Комисията. Дейността на координационните центрове допълнително е обезпечавана от контактните точки, които служат за връзка между националните администрации и гражданите/предприятията в случаите, когато те се сблъскват с проблеми, свързани с работата на вътрешния пазар. Координационните центрове и контактните точки са основните елементи в една първоначално изглеждаща проста рамка за сътрудничество при правоприлагането и разрешаването на презгранични проблеми. Европейската комисия прави преглед на оплакванията на гражданите и предприятията, което предхожда стартирането на процедурите по неизпълнение на задълженията на държавите членки. През 2001 г. след преглед на ефективността на мрежата е установено, че броят на случаите, решени за една година от мрежата, варира от 250 до 300, което е сравнително малка бройка на фона на населението на целия Европейски съюз. Освен това случаите получават различно третиране и липсва прозрачност в начина на работа на мрежата.

Необходимостта от подобряване на подхода на работа води до създаването на нова мрежа за решаване на проблеми в областта на вътрешния пазар. Наименованието на мрежата на български език “СОЛВИТ” идва от английското ѝ име “SOLVIT”, което в превод означава “реши го”, т.е. реши проблема. Безспорно в основата на създаването на мрежата СОЛВИТ, като идея и начин на организация, залягат идеите на първоначално съществуващата мрежа. Особеното тук е, че принципите на функциониране на СОЛВИТ целят избягването именно на онези пречки, които са направили съществуването на нейния предшественик невъзможно (табл. 1). Ето защо в стратегията за създаване на мрежата се акцентира предимно върху изграждането на единна база данни, засилване на

сътрудничеството между държавите членки за решаване на даден случай и не на последно място – организиране на засилени кампании за популяризиране на дейността на мрежата. Целта е не мрежата да замени съществуващите до момента методи или механизми за решаване на проблеми, а напротив, когато е необходимо, да пренасочва случаите към тях.

<i>Основни недостатъци на съществуващата до 2001 г. мрежа за разрешаване на проблеми</i>	<i>Основни принципи на СОЛВИТ</i>
Забавяне на отговора на държавата членка, към която е прехвърлено запитването.	Всички държави ще полагат еднакви усилия за разрешаването на даден проблем.
Липса на информираност относно: <ul style="list-style-type: none"> • контактните лица в другите държави членки; • дейността на мрежата. 	Създаване на споделена база данни за регистриране на случаите.
Процесът отнема твърде много време.	Държавите членки трябва сами да осигурят човешката помощ за решаването на увеличаващия се брой случаи.
Скъпо струващи разходи за разрешаване на проблемите.	Държавите членки трябва сами да осигурят финансова помощ за решаването на увеличаващия се брой случаи.

Таблица 1. Систематизация на основните недостатъци на съществуващата мрежа и принципите на мрежата СОЛВИТ.

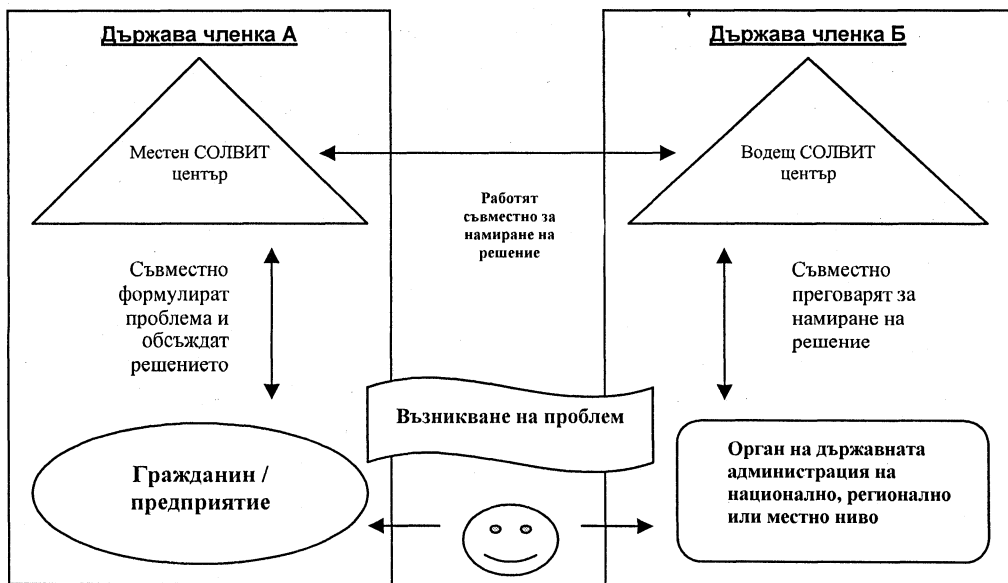
При създаването на мрежата като неформален механизъм се поставя акцент, че тя не може да се занимава със случаи, по които са предприети действия на национално ниво. Жалбоподателят е свободен да предприеме такива стъпки във всеки един момент, като тогава СОЛВИТ престава да се занимава с неговия случай. Мрежата СОЛВИТ има няколко елемента, които я отличават от останалите мрежи за разрешаване на проблеми в ЕС: наличие на координационни центрове, презграничен проблем и електронна база данни за комуникация между централите.

Отличителна особеност на СОЛВИТ е ангажираност само със случаите, при които възникналият **проблем е от презграничен характер (cross-border problem)**. Терминът “презграничен проблем” е дефиниран в Препоръка № 2001/893/ЕО на Европейската комисия като проблем, който възниква пред гражданите или предприятията на една държава членка при прилагане на правилата на вътрешния пазар от държавните органи в друга държава членка. По смисъла на това определение СОЛВИТ не разглежда

случай, които възникват между администрацията и граждани в една държава членка.

Създаването на **електронна база данни (online database)**, достъпна едновременно за всички СОЛВИТ центрове, е сред приоритетите в изграждането на мрежата. Основни цели на единната информационна система са осигуряване на прозрачност, бързина и качество при решаването на даден случай, както и възможност за изготвяне на актуални доклади относно съотношението решени-нерешени случаи, необходимо време за достигане на приемливо за всички страни решение и др. Всеки координационен център регистрира в базата данни случаите, с които се обръщат към него, и може да проследи отблизо процеса на тяхното решаване.

Всяка държава членка има по един **координационен център (coordination centre)** на национално ниво, отговорен за разрешаването на проблемите в сътрудничество с друг координационен център. Координационни центрове има и в Норвегия, Исландия и Лихтенщайн, които по Споразумението за Европейско икономическо пространство също прилагат правилата на ЕС в областта на вътрешния пазар. В Съюз на 27 държави членки броят на центрoвете СОЛВИТ е 30.

Фиг. 1. Механизъм на работа на мрежата СОЛВИТ.

При разрешаването на даден случай обикновено си сътрудничат два СОЛВИТ центъра: местен и водещ координационен център, всеки от които има строго определени компетенции. *Местният координационен център* проверява дали възникналият проблем е от компетенциите на мрежата и

дали не може да бъде разрешен посредством други средства (от особено значение тук е да бъде проверено доколко правни процедури биха били по-подходящи). След като местният СОЛВИТ център прецени, че предоставеният случай е от неговите компетенции, той го вписва в базата данни и до неговото приключване поддържа контакт с лицето/предприятието, подало жалбата.

Водещият координационен център трябва в рамките на една седмица да потвърди (или отхвърли) приемането на случая. Веднъж поел случая, водещият СОЛВИТ център разполага с 10 седмици за неговото решаване. Сроктът може да бъде удължен с още четири седмици, ако двата центъра сметнат, че в рамките на този срок може да бъде намерено приемливо за всички страни решение. След потвърждаване на приемането на даден случай водещият координационен център се свързва с администрацията в неговата държава членка и сътрудничейки си с нея, се стреми към намиране на приемливо за всички страни решение (фиг. 1). Водещият център трябва да обезпечи връзката с административния орган на регионално, местно или национално равнище, в зависимост от това къде е възникнал проблемът. Той е длъжен да уведомява местния координационен център и за постигнатия прогрес. Предлаганите решения следва да бъдат в пълно съответствие с общностното законодателство като Европейската комисия си запазва правото да предприеме действия срещу държавите членки, когато прецени, че това изискване не е спазено. Жалбоподателят от своя страна не е длъжен да приеме предложеното решение и ако прецени, че то не го задоволява, той е свободен да предприеме съответните правни действия.

Вече беше изяснено, че СОЛВИТ е мрежа, създадена да разрешава проблеми пред гражданите и предприятията, възникнали в резултат от неправилното прилагане на законодателството на Европейския съюз в областта на вътрешния пазар. Задължително условие обаче е проблемът да е от презграничен характер, т.е. засегнатите страни да са гражданите/предприятията на една държава членка и националната администрация на друга държава членка. Това определение обаче, независимо от неговата изчерпателност, не дефинира изрично областите, в които най-често СОЛВИТ работи, а именно:

- признаване на професионални квалификации и дипломи;
- разрешения за пребиваване;
- достъп до образование;
- право на установяване;
- права в областта на заетостта;
- права в областта на социалната сигурност;
- свидетелство за управление на моторно превозно средство;
- регистриране на моторно превозно средство;

- данъчно облагане;
- свободно движение на капитали и плащания;
- пазарен достъп до продукти;
- установяване като самостоятелно заето лице;
- граничен контрол;
- предоставяне на услуги.

На практика по-голяма част от случаите, възникнали пред гражданите, са в следните области: признаване на професионални квалификации, социална сигурност, данъци, разрешения за пребиваване и регистрация на моторни превозни средства. Предприятията срещат проблеми в областите, свързани с достъп до пазара на съответна държава членка за предлагани продукти, предоставяне на услуги и движение на капитали. Разбира се в практиката СОЛВИТ не се ограничава до разрешаването на проблеми само в посочените области, но даването на изчерпателен списък не би било възможно, имайки предвид характера и особеностите във функционирането на вътрешния пазар. Ето защо съществуват три критерия, които определят дали даден случай е от компетенциите на СОЛВИТ:

- **Проблемът е от презграничен характер**, засягащ повече от една държава членка, т.е. той е възникнал пред гражданите/предприятията на една държава членка и включва прилагането на законодателството на ЕС в друга държава членка. Например: ако проблемът е свързан с неиздаване на разрешително за пребиваване на лице, което е български гражданин и пребивава за определен период в друга държава членка, където му отказват издаването на документа;
- **Проблемът е възникнал в резултат на неправилно прилагане** на законодателството на Европейския съюз, т.е. има реален проблем, а не хипотеза. Например: проблем може да бъде неспазване на установените срокове, необоснован отказ за даване на документ и др.;
- **Проблемът засяга административните органи** на национално, регионално и местно ниво, т.е. от едната страна е винаги държавен орган на една държава членка, а от другата – гражданин или предприятие на друга държава членка. Например: извън компетенциите на мрежата са отношенията “потребител-бизнес” или “бизнес-бизнес”;
- За разрешаването на даден проблем да **не са предприети съдебни процедури**. Когато по силата на националното законодателство трябва да се спазят определени срокове, в рамките на които може да се предявят съответните права, фактът, че случаят е отнесен до СОЛВИТ, не оказва влияние върху тези срокове. Например: ако

според националното законодателство съществува право на обжалване на административно решение в срок от три месеца, едно лице може да се обърне към СОЛВИТ за оспорване на решението, но същевременно би трябвало да обжалва в рамките на предвидения от законодателството срок, в противен случай се губи съответното право.

Когато се анализира процесът на работа между два СОЛВИТ центъра, трябва да се има предвид един много съществен елемент: защитата на личните данни. Решаването на даден случай изисква активно използване на електронната база данни, което на практика означава, че достъп до него имат всички потребители на базата (в повечето случаи това са останалите 28 СОЛВИТ центрове). Въпреки че техният достъп е ограничен, т.е. те могат да четат, но не и да редактират информацията, Европейската комисия е предприела стриктни действия в посока на защитата на предоставените лични данни.

Местният СОЛВИТ център обикновено разкрива на водещия център самоличността на гражданина / предприятието с цел улесняване решаването на случая. Ето защо още при стартиране на процедурата заинтересованото лице трябва да бъде информирано за това и евентуално, при желание от негова страна, да помоли за запазване на анонимност. От своя страна водещият СОЛВИТ център поема отговорност да използва предоставената информация само за разрешаването на случая. Освен това всички координационни центрове предприемат необходимите стъпки за защита на предоставената информация особено в случаите, когато тя се предава посредством електронната база данни. Като цяло три групи хора имат достъп до личната информация, намираща се в единната база данни:

- лицата, които поемат даден случай в националните СОЛВИТ центрове, и тези, които работят в Европейската комисия, ангажирани с неговото решаване;
- служителите от държавната администрация, за които е постъпило оплакването, без право на пряк достъп до базата данни;
- лицата, отговарящи за техническата поддръжка на базата данни в Комисията (и то само в случаите, когато възникнат проблеми с базата данни).

След приключване на работата по даден случай информацията се съхранява три години в базата данни преди да бъде изтрита с оглед на нейното допълване и обновяване при нужда. След изтичане на преклузивния срок личните данни се изтриват, а информацията се пази само за статистически цели.

Други механизми за разрешаване на проблеми в областта на вътрешния пазар

Още един способ, целящ да предложи нов начин на работа между държавите членки и Европейската комисия при обмен на информация и разрешаване на проблеми, свързани с неприлагане на законодателството, беше започнат през 2008 г. Целта на Пилотния проект на ЕС е да предложи по-бързи и прагматични отговори на запитванията, свързани с коректното въвеждане и прилагане на законодателството на ЕС, за което държавите членки имат първостепенна отговорност. Новият модел на работа предвижда всички запитвания от граждани по въпроси, които не са свързани с презгранични проблеми във вътрешния пазар, да бъдат отправяни към Европейската комисия. Ако едно запитване попада в обхвата на Пилотния проект, то се регистрира в специално създадена система и се насочва към контактна точка в държавата членка, която трябва да изготви отговор в рамките на 10-седмичен срок. Държавата членка може да откаже да отговори на запитването или мотивирано да откаже разглеждането на случая, при което той не се закрива автоматично, тъй като ЕК може да оспори това решение. Ако държавата членка се съгласи да отговори на запитването, тя трябва да го направи в установения срок и да изпрати своя отговор не само до гражданина / предприятието, повдигнал(о) запитването, но и до ЕК. Ако отговорът е в съответствие със законодателството на ЕС, Комисията информира жалбоподателя дали приключва работата по неговия случай. Специално за нуждите на Пилотния проект е създадена информационна система, която да осигури възможност за обмен на информация в реално време, изпращане на срокове и др.

По време на представянето на Пилотния проект се повдигна въпросът за връзката между него и мрежата СОЛВИТ, където и двата механизма третират въпроса за неприлагане на правото на Европейския съюз. Пилотният проект се различава от СОЛВИТ по характера на въпросите, с които се занимава, както и по това, че комуникацията е между Европейската комисия и държавите членки, а не между отделните държави членки. Нещо повече, Пилотният проект се занимава с въпроси и проблеми, възникнали между гражданите / предприятията на една държава членка и нейните граждани, като тук отсъства презграничен елемент (таблица 2).

СОЛВИТ	Пилотен проект
Въпроси, предизвикващи презгранични проблеми във вътрешния пазар.	Въпроси, които не предизвикват презгранични проблеми във вътрешния пазар.
Въпроси, които възникват пред гражданите и предприятията при неприлагането на законодателството на ЕС по	Въпроси, които възникват пред гражданите, фирмите и други заинтересовани страни при неприлагането на законодателството на

смисъла на чл. 26 от Договора от Лисабон (предишен чл. 14 ДЕО) от държавната администрация на държавите членки.	ЕС във всички останали хипотези извън чл. 26 от Договора от Лисабон (предишен чл. 14 ДЕО) от държавната администрация на държавите членки.
Въпросът не е предмет на съдебни действия на национално ниво.	Въпросът може да е предмет на съдебни действия на национално ниво.
Въпросът не е в резултат на закъсняло или лошо въвеждане на законодателството на ЕС или друго несъответствие на законодателството на една държава членка в правото на Общността.	Въпросът може да е в резултат на несъответствие на правото на една държава членка със законодателството на Съюза, включително и по смисъла на чл. 26 от Договора от Лисабон (предишен чл. 14 ДЕО).

Табл. 2. Основни разлики между СОЛВИТ и Пилотния проект.

Едно от основните предизвикателства във функционирането на проекта е разграничаването на случаите, които попадат в неговия обхват или в този на СОЛВИТ. Този въпрос излиза на преден план не в документите, създаващи двете мрежи, а в практиката, когато самите държави членки срещат трудности при работата със случаите.

СОЛВИТ в България

Идентифицирането на области, в които България не е въвела напълно или не прилага правилно правото на Европейския съюз, е от изключително значение за избягване на започването на процедури за неизпълнение на задълженията, които произтичат или са свързани с членството на страната в Съюза. Националният СОЛВИТ център е установен в дирекция “Координация по въпросите на Европейския съюз” в администрацията на Министерския съвет от 1 януари 2007 г., т.е. с присъединяването на страната към Европейския съюз.

Дирекцията изпълнява важни функции по европейските въпроси и участва в координирането на работата на всички министерства при изготвянето и съгласуването на националните позиции за участие в процеса на вземане на решения в Европейския съюз, което е и една от причините за позиционирането на центъра именно там. Нещо повече, дирекцията е и координационно звено на досъдебната фаза от процедурите по чл. 258 от Договора от Лисабон, т.е. процедурите за неизпълнение на задължения, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз. По този начин посредством работата си по случаите СОЛВИТ българската администрация получава ясна картина за прилагането на законодателството на ЕС и чрез предприемането на своевременни мерки може да предотврати евентуални по-нататъшни процедури за неизпълнение на задълженията.

Създаден през 2007 г., българският СОЛВИТ център е участвал в разрешаването на много случаи, някои от които са свързани с промени в действащото българско законодателство. Въпреки че промените в националното законодателство отнемат в практиката повече време от обичайното за разрешаване на проблемите, те водят до преодоляване на системни проблеми и повторно възникване на нови случаи в тези области. Това на свой ред има по-продължаващо действие в дългосрочна перспектива.

Няколко примера от работата на българския СОЛВИТ център

СОЛВИТ съдейства за свободното движение в ЕС

Холандски гражданин закупил ремарке в Холандия, което искал да пренесе в България. То било по-леко от 750 кг., което не изисквало регистрация в Холандия. Българските власти отказали регистрация на ремаркетото в страната поради липса на предишна регистрация и така била създадена пречка пред свободното движение на превозни средства във вътрешния пазар на ЕС.

Благодарение на успешната намеса на българския СОЛВИТ център властите в България помогнали на клиента да премине преглед и да получи сертификат от съответния технически сервиз. Ремаркетото получило нужната регистрация, а това дало възможност да бъдат внасяни в България и други подобни ремаркета.

Случаят е разрешен за 12,5 седмици.

СОЛВИТ премахва дискриминацията пред свободното движение на хора

Български граждани, живеещи и работещи в друга държава членка, искали да запишат дъщеря си в българска детска градина. Според процедурите в съответния град те не можели да използват социалното си осигуряване от другата държава членка. Това предимство било само за граждани с българско осигуряване. Тъй като законодателството на Европейския съюз забранява всякакъв вид дискриминация, базирана на националност на работници от ЕС, младото семейство се обърнало към СОЛВИТ за съдействие.

Българският СОЛВИТ център обяснил пред съответните власти, че според правото на Общността гражданин на държава членка не може да бъде третиран различно от гражданите на приемащата държава. Нещо повече, държавите членки не бива да се отнасят по-неблагоприятно към своите собствени граждани, само защото те са използвали правото си на свободно движение в Европейската общност, в сравнение с гражданите,

които никога не са напусkali страната. След намесата на българския СОЛВИТ център семейството записало дъщеря си в детската градина.

Случаят е разрешен за 41 дни.

Цитираните два случая представляват малка извадка от общия обем разрешени случаи през трите години от съществуване на българския СОЛВИТ център. Разбира се, напълно естествено е СОЛВИТ да не може да разреши абсолютно всеки регистриран случай на неправилно прилагане на законодателството на ЕС в областта на вътрешния пазар. Според доклада за дейността на мрежата от 2005 г. основни пречки пред работата на цялата мрежа СОЛВИТ са непълната информация, понякога нуждаеща се от допълнително проучване, трудностите в убеждаването на един административен орган, че не само е допуснал грешка, но и че трябва да я поправи, и не на последно място относително краткият срок за разрешаване на даден случай – само 10 седмици.

Заключение

Едно от най-големите предимства на мрежата СОЛВИТ като извънсъдебен механизъм за разрешаване на презгранични проблеми е предоставянето на възможност държавите членки на най-ранен етап да идентифицират области от националното законодателство, в които няма пълно прилагане на правилата на Европейския съюз. Нещо повече, от изключително значение е доброволното отстраняване на проблемите, свързани с въвеждането в националното законодателство на директивите, регламентите и рамковите решения на ЕС и изпреварването на започване на процедури от страна на Европейската комисия за неизпълнение на задълженията.

От гледна точка на Европейската комисия СОЛВИТ е възможност за намаляване на случаите, в които ще има неправилно прилагане на законодателната рамка, изработена на ниво Европейски съюз между неговите държави членки и осигуряване на прилагане в еднаква степен на тази рамка на територия, обхващаща 500 мил. потребители.

От гледна точка на гражданите и предприятията СОЛВИТ е начин не само да сигнализират, че техните права са били нарушени и е необходимо предприемането на коригиращо действие от страна на компетентните държави органи, но и сигурност, че ще могат да оперират свободно и без ограничения във вътрешния пазар на Европейския съюз. А само така вътрешният пазар е в състояние да осъществи напълно целта, за която е създаден – да служи на своите потребители.

Използвана литература:

1. Съобщение на Европейската комисия до Европейския съвет от 4 юни 1997 г. относно Плана за действие във вътрешния пазар.
2. Съобщение от Европейската комисия до Съвета на ЕС, Европейския парламент и Икономическия и социален комитет – “Ефективно разрешаване на проблеми във вътрешния пазар (“СОЛВИТ”)” (COM/2001/0702 final).
3. Препоръка на Европейската комисия № 2001/893 от 7 декември 2001 г. относно принципите за използване на “СОЛВИТ” мрежа за разрешаване на проблеми във вътрешния пазар.
4. Заключение на Съвета на ЕС по вътрешен пазар, потребителски въпроси и туризъм от 31 май 2001 г. относно мрежата СОЛВИТ за разрешаване на проблеми в областта на вътрешния пазар.